

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Francisci Xaverii E Societate Iesv Indiarvm Apostoli Novarvm Epistolarvm Libri Septem

Francisco <de Javier>

Romæ, 1667

Epistola Prima. Catechetica. Ad Molueenses, Scripta Anno CIOIOXLVI. Iesvs
Maria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46129](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46129)

S. FRANCISCI
X A V E R I I
E SOCIETATE IESV
INDIARVM APOSTOLI
NOVARVM EPISTOLARVM.
LIBER IV.

EPISTOLA PRIMA.

CATECHETICA.

Ad Molueenses, Scripta Anno MDCLXVI.
IESVS MARIA.

DELECTAT Christianos audi-
re & nosse quâ ratione, quò-
que ordine Deus è nihilo
condiderit res omnes, in usum
obsequiumque Hominum.
Principiò creavit Cœlos &
Terram, Angelos, Solem, Lunam, Stellas,
Diem item ac Noctem, Herbas, Fruges, Po-
ma

ma omnis generis fructusque arborum, Aves, Animantes quæ in terrâ vivunt, Mare, Flumina & Lacus, Animantia aquatica. Et hiſce univerſis conditis, noviffimum omnium fecit hominem ad imaginem & ſimilitudinem ſuam. Primus Homo à Deo creatus fuit Adam, & prima Mulier Eva. Hos ambos cum formaffet & animaffet, ſtatuiffetque in Paradifo Terreſtri, ijs benedixit, eoſque invicem deſpondit, matrimonij foedere jungens. mandavitque ſic junctis, ut generarent Filios, & terram incolis frequentarent. Ex his Adamo & Evâ nati omnes ſumus. hinc propagatum quantum eſt uſpiam Gentium. Informatur iſto prototy- po exemplo ſingularitas humani conjugij. Cum enim Sapientiſſimus Naturæ Autor non dederit Adamo plus unâ Conjuges, manifeſtum eſt contrariam Divinæ autori- tati eſſe licentiam hujus generis, quàm Mau- ri paſſim & Idololatræ, quodque eſt ſagi- tioſius & dolendum magis, Mali etiam uſur- pant Chriſtiani, multarum ſimul habenda- rum in contubernio Mulierum. nec ſi qui ſingularibus etiam Concubinis aſſueſcunt hujus exempli cenſuram vitant, non enim prius autore Deo Adam & Evâ dederunt

operam liberis , quàm ab ipso Creatore,
 legitimo fuissent connubij nexu copulati.
 Quare fornicatores, utpote Divino, à quo
 sunt conditi, rebelles Numini, congruas suæ
 nequitiaë poenas expectent. Agnoscant hinc
 quoque qui Pagodes adorant, quanto se sce-
 lere contaminent. dum Deo uno vero cun-
 ctorum Conditore relicto ac spreto, muta
 Simulacra & larvas stygias, phanatico errore
 venerantur. ac cum recta ratio clarè mon-
 stret, indidem petendam vitæ gubernationem
 unde vivendi principium ducimus, isti per
 sacrilegum furorem, præstigijs & fortibus,
 vanæque Ariolorum Divinationi spes ratio-
 nesque committunt suas: salutis ipsorum
 hosti implacabili Diabolo eam fidem reve-
 rentiamque deferentes, quam Deo debebant
 auctori bonorum omnium, à quo animam,
 corpus, quidquid sunt, possunt, possident-
 ve, acceperunt; impietate non magis in-
 se foedâ ac detestabili, quàm miseris eam
 consciscuntibus exitiali: quippe quos ea ve-
 sana superstitio Cœlis excludat, ubi para-
 tum animabus Dei cultricibus diversorium
 æternæ commorationis est, omni gaudio af-
 fluens; beata sedes illius felicitatis, ad quam
 Creator summè beneficus Homines condidit.

quan-

quantò sapientiùs veri Christiani Deo Domino suo fideles, ei credunt, eundem in spiritu adorant, totâ mente, cunctis devoti cordis affectibus, unum solum verum supremum æternum Spiritum Cœli & Terræ molitorem amplectuntur; intimamque istam, animi religionem externis obsequiis exprimunt, dum frequentant sacra templa, ubi circum aras Deo vivo positas, vident imagines Christi ejus Filij, Deiparæ Virginis, Sanctorumque Dei Servorum, qui vitâ in ipsius servitio ritè transactâ, cum eo regnant in Gloriâ Paradisi. Inter quæ augusta monumenta, salutari memoriâ instincti repræsentatarum illic & rerum & personarum, genibus humi positis, manibus fursùm sublatis, in Cœlum oculos & cor dirigunt, Deum ibi habitantem, in quo suum omne bonum ac consolationem collocant, confitentes, his Sancto Petro tributis verbis: *Credo in Deum Patrem Omnipotentem Creatorem Cœli & Terræ.* Priùs creavit Deus Angelos in Cœlis quàm homines in Terrâ. Porrò major Angelorum pars Deum suum statim adoravit, gratias ei & laudes referens, ob beneficium creationis. Lucifer è contrario, & cum eo multi An-

geli, debitam adorationem suo Creatori reddere noluerunt: sed cum superbiâ dixerunt: Ascendamus & evadamus similes Deo qui Cœlorum tenet altissima. In pœnam hujus superbæ rebellionis, præcipitavit Deus Luciferum, & huic adhærentes Angelos, è Cœlis in Infernum. Lucifer sic detrusus, videns Adamum & Evam primos homines, invidit ipsis gratiam in quâ fuerant à Deo creati: & ut eos inde deiceret superbiam ejus similem quâ ipse de Cœlo deciderat, eis suggestit; obijciens conventis in Paradiso Terreſtri, falsam spem assequendi honorem Divino parem, si pomum à Creatore vetitum comederent. Arrexerunt animos Adam & Evâ ad mendacem speciem promissæ similitudinis Dei, & tentationi consentientes comederunt de fructu interdictæ arboris; excideruntque statim gratiâ, in quâ fuerant creati; moxque in pœnam suorum peccatorum, ejecit eos Deus Terreſtri Paradiso. Vixerunt inde extra beatam sedem in laboribus per nongentos annos, pœnitentiam agentes peccati, quod admiserant. cujus tam inexpiabilis labes fuit, ut quantumcumque Adamus & ejus Filij luerent atrocium suppliciorum, insufficiens esset ad ejus delendam

dam maculam, ipsosque restituendos in
 spem priorem assequendæ felicitatis æternæ,
 ereptam justâ ultione insanæ superbiæ, quâ
 fieri concupierant Dei similes. itaut ex illo
 Portæ Cœlorum impenetrabilibus obstructæ
 repagulis permanerent, & ipsum Adamum
 & ejus Posteror inexorabiliter arcentes aditu
 gloriæ, cujus suo & illorum periculo pec-
 cans, iacturam fecerat irreparabilem. O Chri-
 stiani; quid nobis infelicibus fiet? si tot
 Angeli propter unum superbiæ peccatum
 Cœlo præcipites exturbati sunt, & in inum
 Tartarum detrusi; Adam verò & Eva ob
 simile Superbiæ crimen, Paradisi Terrestris
 Beatam possessionem amiserunt, quæ spes
 ostenditur aut ratio, nobis scelerum omnis
 generis colluvione depravatis, emergendi
 unquam è fæce tam tenaci, & elutis macu-
 lis, enitendi ad cœlorum summa, ubi sedes
 sempiternæ immortalium animarum felicitatis
 est à Deo constituta? Conclamata pro-
 fectò res erat: & humani generis planè cer-
 ta, nec ullâ evitabilis ope damnatio ac per-
 nicies extrema; quando Sanctus Michaël Ami-
 cus noster verus, & qui cum eo Angeli in
 subjectionis officio perseverantes, præmium
 constantiæ jam tulerant beatissimam fruitio-

nem sempiternæ in Cœlis gloriæ, miserati simul omnes humanæ naturæ calamitatem, coram Deo supplices procidentes, aliquod ab eo remedium ingentium malorum, quæ ex peccato Adami & Evæ in utriusque sobolem latè inundabant, impetrare, hujus ferè formæ precibus, conati sunt. Bone Deus, Clementissime Domine, ac Pater Gentium cunctarum; venit jam tandem tempus, & ab origine sæculorum expectatissima dies illuxit, quam misericordiæ in deploratissimos mortales expromendæ tuæ, æternâ destinatione præparasti. Ejus diei quæ restituti in Divinæ gratiam adoptionis Adami filijs patefactura claustra Cœlorum est, Auroram en exortam nunc videmus, quandoquidem ex Sanctis Annâ & Ioachimo nata est illa Virgo sine peccato Adami super omnes mulieres Sanctissima, nomine Maria; cujus virtus & sanctitas supra omnia Deo minora excellens incomparabiliter eminet. Hæc cum adeò pura & illustris Virgo sit, videtur, non indignum opus fore tuâ Sapientissimâ Omnipotentiâ, si ex ejus sanguine virgineo digneris, quod facilè potes Domine, formare corpus humanum, sicut olim Domine, formasti corpus Adami, quando id

Sanctæ

Sanctæ Voluntati Tuæ placuit. In tale por-
 rò corpus è purissimâ Virginis substantiâ
 formatum, potes idem Omnipotens Domi-
 ne simul creare, simul infundere atque inti-
 mè unire animam unam aliquam eximiam,
 omnium quas unquam aut condidisti, aut
 es conditurus Sanctissimam (interim eodem
 tempore decrevit Deus in arcano consilio
 Trinitatis Sanctæ, personam Divinam in ven-
 tre Virginis Mariæ humanæ naturæ sociare)
 ut ex istâ cunctarum præstantissimâ Virgine
 nascatur IESVS Christus tuus Filius Mundi
 Salvator universi. Sic Domine implebuntur
 scripture, ac fides constabit promissionum,
 per quas Te obstrinxisti Prophetis & Patriar-
 chis Anticis tuis, qui nunc ijs freti expe-
 ctant in Limbo Filium tuum IESVM Chri-
 stum Dominum & Redemptorem suum. Ita
 orantibus Angelis Sanctis Excelsus, Supre-
 mus, Omnipotens Deus motus intimâ Mi-
 sericordiâ nostræ ingentis, ipsi perspectissi-
 mæ miseria, legavit è Coelis Sanctum Ar-
 changelum Gabrielem in Civitatem Naza-
 reth, ubi degebat Virgo Maria, cui, prout
 erat iussus à mittente, dixit: Ave Maria,
 gratiâ plena, Dominus tecum, Benedicta
 tu in mulieribus, Spiritus Sanctus superve-
 niat

niet in Te , & virtus 'Altissimi obumbrabit tibi ; & quod nascetur ex te , vocabitur IESVS Christus Filius Dei . Quibus ab Archangelo auditis , Sanctissima Virgo Maria respondit : Ecce Ancilla Domini ; fiat mihi secundum verbum tuum . eodem puncto temporis quo Virgo Sanctissima , propositis à Deo per Sanctum Archangelum assensum præbuit , formavit Deus in ventre Virginis ejusdem , ex purissimo ipsius sanguine corpus humanum , cui simul creaturam intimè conjunxit animam : & tunc Secunda Trinitatis Persona Deus Filius , in ventre Virginis Mariæ Incarnatus est , uniendo suæ Hypostasi Divinæ tam animum illum , quàm corpus utrumque Sanctissimum . Sub hæc à die quo Dei Filius Incarnatus est , ad diem ejus Natalem , novem omninò mensibus evolutis , IESVS Christus Salvator totius Mundi . Deus & homo verus , ex Mariâ Virgine natus est ; id quod profitens Sanctus Andreas dixit : *Credo in IESVM Christum Filium Dei unicum Dominum Nostm* , cui statim subjunxit Sanctus Ioannes : *qui conceptus est de Spiritu Sancto , natus ex Maria Virgine* . Bethlemi propè Ierusalem natus est Christus Dominus & Redemptor Noster . Ibi eum Angeli ,

geli, & Virgo ejus Mater cum suo Sponfo
 Sancto Iosepho, Reges præterea tres, & alij
 multi adoraverunt, ut Dominum supremum.
 Interim Herodes, qui regnabat Ierosolymis,
 timens ne regno, cui cupidè incubabat, per
 hunc puerum pelleretur, voluit eum occi-
 dere: sed elusa ejus crudelitas est, IESV in-
 tempore subtrahito. nam ab Angelo Iose-
 phus admonitus in somnis, Bethlema fu-
 git in Ægyptum, tollens secum IESVM
 Christum & ejus Matrem, Virginem, man-
 sitque illic; quoad Herodes pessimâ morte
 vitam absolvit; tyrannus omni malo di-
 gnissimus; quippe cujus tanta fuit immani-
 tas, ut in Bethleem & in omnibus finibus
 ejus, omnes parvulos à bimatu & infra tru-
 cidaverit; IESVM Christum eâdem cæde
 comprehendendum existimans. Falsò id qui-
 dem. quippe servatus, ut dictum est, IESVS
 cum Virgine suâ Matre ac Sancto Iosepho,
 reversi sunt in terram suam & Civitatem
 Nazareth, præmonito de hoc ipso in Ægy-
 pto per Angelum, Iosepho. Factus inde
 IESVS duodecim annorum, ascendit Naza-
 retho Hierosolymam, in Templum, ubi
 erant Doctores Legis, quibus Scripturas Pro-
 phetarum & Patriarcharum, adventum Filij
 Dei

Dei prædicentes, declaravit, tam illustri
 miræ Sapientiæ specimine, ut passim omnes
 stuperent. Hinc reversus Nazareth, ibi
 mansit usque ad ætatem quasi annorum tri-
 ginta. quando inde proficiscens ivit ad
 fluvium Iordanem, ubi erat S. Ioannes Ba-
 ptista multos ad se accedentes baptizans:
 inter quos & IESVM quoque Christum ba-
 ptizavit in Iordane. Ex eo se loco IESVS
 Christus contulit in Desertum Montem,
 ubi quadraginta diebus & totidem noctibus
 omni cibo potuque abstinuit. In eo Monte
 Diabolus nesciens Christum esse Dei Filium,
 impellere ipsum tentavit in peccata tria,
 Gulæ, Cupiditatis, & vanæ Gloriæ: sed cun-
 ctis rejectis Christus à Diabolo & à Mon-
 te victor descendit in Galilæam, ubi mul-
 tos homines convertit; & multa dæmonia
 ex Energumenorum corporibus expulit, man-
 dans ut inde facerent. cui mandato sta-
 tim illi, rebelles licet & contumaces Spiri-
 tus, parebant, mirante non sine causâ po-
 pulo, & Doctrinam ejus Divinam sapien-
 tissimis concionibus probatam, tum præte-
 rea virtutem mirificam in curandis omnis
 generis morbis, famâ latè fusâ celebrante.
 Hinc multi scilicet ad fidem adhibendam

ijs quæ à tantæ autoritatis Magistro prædicabantur, persuasi, ægros qualicumque languore laborantes, undique certatim ad ipsum trahebant, qui eos omnes, Sanctarum suarum contactu manuum abstersâ lue quavis, statim dimittebat in Domos suas sanos & gratulantes. Post hæc vocavit IESVS Christus Apostolos duodecim & Discipulos septuaginta duos. quos secum circumducebat Vrbes & Pagos obiens, docendis mysterijs Regni Dei, concionando ad concurrentes turbas, & fidem ijs quæ tradebat conciliando frequentissimâ editione miraculorum ingentium. nam coràm omni populo Apostolis & Discipulis præsentibus, reddebat visum cæcis, loquendi facultatem mutis, auditum surdis, vitam mortuis, gressum claudis, motum paralyticis. quibus quotidie cernendis Apostoli & Discipuli magis scilicet magisque confirmabantur in fide IESV Christi: qui tantam illis Sapientiam & Virtutem communicavit, ut rudes licet ac Piscatores illiterati, conciones ad populum haberent, supplente studij atque Institutionis humanæ defectum Divino Magisterio Filij Dei IESV Christi; cuius etiam invocato nomine, mira ipsi quoque Apostoli opera-

opera-

operabantur; à morbis varijs & ab infestio-
nibus malorum Dæmonum corpora homi-
num liberantes; ijsque humanam faculta-
tem excedentibus factis, velut obfignantes
quæ docebant de Adventu Filij Dei; ea
quantumvis nova, abundè credibilia evin-
centes testimonijs tot signorum, minimè
dubium Divinæ suffragationis characterem
præferentium. Illustris hinc Christo Disci-
pulisque eius latè per Iudæam parta clari-
tas perstrinxit oculos Primatum Gentis præ-
tumidorum opinione sui. quorum ij præ-
fertim qui Pharizæi dicebantur, supercilio-
sissimi despectores omnis excellentiæ, cum
etiam solerent indignari, si cuius non suæ
hæresis ac sectæ, laus vel mediocris Doctri-
næ contingeret, facile aestimatu est quanto
superbissimarum cruciatu mentium cerne-
rent, audiri miro plausu Multitudinis Chri-
stum reprehensorem dogmatum suorum.
adeoque jam efferrè studijs Vulgi, ut nihil
propiùs abesset, quàm ut ipsis ex arce
quam dudum infederant, autoritatis & exi-
stimationis summæ, deturbatis, eò novus
Magister, cum grege Piscatorum illum se-
quentium, promoveretur. Hac rabie instin-
cti stygij livoris, universas decreverunt ca-
lum-

lumnia artes intendere ad famam Christo unà cum ipsâ extorquendam vitâ. Ad hoc cum alios tunc potentes rerum artificiosis sunt sermonibus adorti, tum Pilati per id tempus Iudeæ Præsidis animum precibus, suspicionibus, criminationibus variè versatum, perpulerunt denique ad annuendam ipsis, quam ut quieti publicæ necessariam vehementer flagitarant, comprehensionem IESV. Obrepi eatenus sibi externus ille Rector passus est insidiosis machinationibus istorum: non ille quidem ignorans invidia ipsos propriæ, communis utilitatis fucosam speciem obtendere; sed aut pertæsus instantiæ importunè urgentium, aut demereri potentes in plebe stadiens, tanti duxit vel propriam quietem, vel alienam gratiam periculo redimere, clari quidem viri, & Eliæ ac Ieremiæ veterum, vel recentioris Ioannis Baptistæ facilè similis; non tamen, ut putabat, humano fastigio majoris. Si enim perspicuè novisset IESVM esse Dei Filium, haud ullo videtur perpelli potuisse ambitu ad eum invidentium furori condonandum. Capto porrò autoritate publicâ IESV, illud privatâ malignitate Scelerati ejus osiores addiderunt, ut quàm contumeliosissimè crudelif-

delif.

deliffiméque tractari eum per sibi obnoxios curarent . Hinc ille concursu ac convicio per vias ac plateas tractus , è Domo in Domum ad varia tribunalia raptatus , spreus , objurgatus , consputus , cæsus colaphis , ad extremum deductus ad Pilatum est , cum falsis testibus , & infestis vocibus concitati populi necem ei crucemque deposcentis . Hærebat Praes tamen , innocentia delati conscius ; quoad intentato metu excidendi gratia Cæsaris , si designatum & mox rebellaturum Iudæorum Regem dimisisset incolumem , inflexus ille ad votum accusantium , IESVM , crudelissimè prius toto corpore à capite ad calcem flagellis conscissum , Iudæis , id ipsum immani vociferatione flagitantibus , crucifigendum concessit . Antè tamen quàm in Crucem tolleretur , subornato in speciem jocularis Regis , coronâ in capite spineâ , sceproque arundineo in manu , illuserunt Pharizeorum Emissarij , positis coràm , ironicâ veneratione , genibus Regem Iudæorum salutantes ; moxque conspuentes in ejus faciem , & crebris genas alapis tundentes ; tum cannam extorram dexteræ , in verticem spinis obseptum impingentes . Tandem in Monte Calvaria , vicino

cino Vrbi Hierosolymæ , ipsum Cruci affixerunt . Sicque mortuus est in Cruce IESVS Christus ad salvandos Peccatores . ita ut Sanctissima ejus Anima verè à pretiosissimo ipsius corpore separata fuerit , quando is in Cruce expiravit . adhuc tamen tam animâ , quàm corpore , licet invicem disjunctis , unitis Divinæ Personæ permanentibus : quare sicut spiritus à Divinitate indivulsus avolavit , ita exangue cadaver , sive adhuc in Cruce pendens , sive depositum & sepulcro conditum , comitem secum individuum intimè conjunctam Divinitatem eandem ubicumque habuit , nusquam ab illâ destitutum . Cæterùm in morte IESV Christi Sol obscuratus est , proprio lumine amisso , Terra tota contremuit , scissæ petrae sunt mutuo illisu , Monumenta spontè mortuorum patuere , multis emissis corporibus Sanctorum Hominum , qui vitæ redditi , plurimis in Civitate Ierosolymâ se videndos præbuerunt . Quibus signis visis qui præsentés adfuere morienti Christo , convicti exclamarunt : verè utique illum Dei Filium fuisse . Hactenus narrata Sanctus Iacobus Apostolus profitens , adjunxit hæc jam dictis per alios Apostolos : *Credo in IESVM Christum qui passus est sub Pontio*
 O Pila-

Pilato, Crucifixus, mortuus, & sepultus.
 IESVS Christus erat Deus, quandoquidem
 erat secunda Persona Sanctissimæ Trinitatis:
 simul idem erat verus Homo; ut pote Fi-
 lius Virginis Mariæ, constans Animâ ra-
 tionali & corpore humano. Quatenus Ho-
 mo erat, verè mortuus est in Cruce, quan-
 do est ei confixus. Mors siquidem aliud
 nihil est nisi separatio Animæ à corpore
 in quo & cum quo vivebat. Sanctissima
 porrò Anima IESV Christi sejuncta est à
 corpore, quando is in Cruce expiravit.
 Tunc autem vinculo corporis soluta Anima
 illa Sacratissima, permanens unita Divini-
 tati Dei Filij, ut semper antea fuerat ex
 quo Dominus Deus eam creavit, descen-
 dit ad Limbum. Est hic locus subterraneus
 in quo detinebantur Animæ Sanctorum Pa-
 trum, Prophetarum, Patriarcharum, Alio-
 rumque multorum, illic congregatæ, expe-
 ctantes omnes Adventum Filij Dei, à quo
 se liberandas & ex illo carcere transferen-
 das in Paradisum sciebant. Semper usque
 à primo Rerum conditû vixerunt in Mun-
 do Boni Homines, qui cum essent Amici
 Dei, & liberi proflores veritatis quam
 cognoscebant, minimè dissimulare consueve-
 rant

rant in occurſu Malorum quid ſentirent. Reprehendebant enim Peccatores, increpan-
 do haud molliter ſcelera rebellantium in-
 verecundè & impiè in Deum ac Creatorem
 omnium communem. Id pravi ac flagitio-
 ſi Homines moleſtè ſcilicet ferebant. Ergò
 inſtincti adjutique à conjurato cum ipsis,
 cujus auſpicijs militabant, Malo dæmone,
 omnis generis maleficijs infeſtabant Bonos
 Dei Amicos, captivantes, exterminantes,
 nullâ non eos injuriâ & contumeliâ ve-
 xantes. Huic tanto Vitarum discrimini
 conſentaneâ proportione respondebat diver-
 ſiſſima conditio Animarum è corporibus
 per mortem emiſſarum. Earum ſiquidem
 quæcumque Bonæ, dum in vitâ degerent,
 fuerant; eæ corporum deinde vinculis per
 mortem expeditæ, in eum ſe, quem voca-
 ri Limbum dixi, conferebant locum. qui
 quoniam longè infra terræ ſuperficiem pro-
 fundo depreſſus hiatu eſt, Inferni quoque
 & Inferorum appellatione deſignabatur. non
 quòd illic, ſicut de Inferno ſimpliciter di-
 cto paſſim intelligitur, tortor ignis ardeat,
 aut vigeat alia vis noxia crucians animas;
 quæ mala fontibus reſervantur. Iſtæ au-
 tem, prout decebat puras ſclerum, Deo-

que gratas mentes , beatâ composæ pace
 quiescebant . Sed subest huic Tranquilla
 Sedi Regio inferior, vocata Purgatorium,
 quoniam Fullonica hîc velut quædam est
 purgandis & perpoliendis Animabus , quæ
 mortalem quidem vitam capitalis infontes
 criminis in Dei gratiâ clausurunt : cæterum
 aut levioribus insperæ navis venialium
 culparum ; aut nondum penitens explicitæ
 sequacibus debitis noxarum lethalium ; re-
 vocatarum quidem salutari poenentiâ , non
 hâc tamen adeò plenâ & perfectâ , ut sup-
 plicij persolvendo piaculo requisiti omne
 in solidum nomen expunxerit , hærentes
 adhuc labes ex concretâ olim tabe , mor-
 daci velut limâ tormentorum acrium per-
 gunt eradere . quoad exæquatis ad libellam
 culpæ ac poenæ ratiunculis residuis , cun-
 ctisque harum reliquijs patiendo exhaustis ,
 liber Spiritibus in tersissimum denique ni-
 torem defæcatis , aditus panditur cernendæ
 hereditati , cuius interceptam poenali dila-
 tione possessionem per legitimum spatium
 tulerunt . Ultimus subterraneorum locus
 est Infernus infimus , sive Tartarus , sedes
 miserrima tam horribilium incendiorum
 inextinguibiliter urentium, aliarumque om-
 nis

nis generis adeò intolerabilium ærumna-
rum, ut si mortales seriò quotidiè, per ho-
rularum spatium, meditando incumbèrent ad
informandam, quamcumque assequi per hanc
vitæ caliginem possunt, istiusmodi tormen-
torum imaginem, næ illi magis abhorre-
rent à tot tantisque flagitijs sceleribusque
consciscendis, per quæ ludibundè ac facilè
se obligare, luendis per totam æternitatem
dirissimis hisce supplicijs, non dubitant.
Ibi est Lucifer Princeps rebellium Deo Spi-
rituum. Ibi omnes ejus Sectam secuti Dæ-
mones, illuc è Cœlo detrusi. Ibi cuncti
quotquot ab orbe condito ultimum spiri-
tum extra Dei gratiam efflarunt homines
culpæ lethalis Rei. In hanc stygiam forna-
cem qui semel sunt coniecti, æternùm sine
spe gemunt, sensu semper puncti vivo in-
gentium & innumerabilium malorum, quo-
rum nec remedium, nec laxamentum, nec
solatium vel minimum, posse ipsis undeli-
bet contingere per infinitam sæculorum om-
nium perennitatem, persuasissimum ha-
bent. O Fratres mei: quæ isthæc (malum)
dementia nostra est! ita nos securos ab
omni Tartari metu vivere, cum criminum
in dies atrociorum congerendis in Con-

scientias nostras struibus, flammis illis sempiternis materiam sedulo paremus. An non hoc indicium est evidens nostræ, non dicam modicæ, sed planè nullius fidei? quippe quam etsi lingua profiteatur, manus tamen & vita certiori argumento refellit, ut recusare nequeat, qui se Christianum ferens, licentiam usurpat, in peccando, Mahumetanorum & Idololatrarum, quin si quando sese dicat credere ignes Infernos, & pœnas nullo terminandas sine Dei Legem migrantibus servatas, fallere ac mentiri judicetur. Ecclesia, vel Fidelium in Terris militans, vel Sanctorum cum Deo regnantium triumphans in Coelis, nunquam orat pro mortuis in infimum Infernum relegatis; quippe quorum in omnem æternitatem Paradiso exclusorum spem planè conclamantam irreparabilemque ruinam norunt. Verùm ambæ Animabus in Purgatorio gementibus benignâ suffragatione opem ferunt: uti & pro salute adhuc in vitâ degentium sollicitæ, gratias illis conantur impetrare, quarum auxilio exitiosissimum in æterna incendia Tartari, lapsum effugiant. Christi I E S V Sextâ Feriâ mortui Anima Sanctissima Divinitati semper juncta descendit

dit in Limbum: & quotquot illic Animas reperit adventum suum expectantes, eduxit inde: tum die tertiâ, quæ fuit Dominica surrexit à mortuis, suam iterùm Sanctissimam Animam rejuuens eidem corpori quod in Cruce expirans reliquerat. Mox redivivus & dotibus beatæ immortalitatis vicens, apparuit Matri primùm suæ Mariæ Virgini Sanctissimæ, deinde Apostolis & Discipulis, aliisque sibi caris, eo ipsorum gaudio, quo & abstergeretur, & abundè compensaretur moeror ex ejus morte ipsis gravissimus obortus. Suis etiam Inimicis & Crucifixoribus per Discipulos obtulit veniam, réque ipsâ præbuit, quotquot admittere voluerunt. Hi non pauci fuere. nam miro eventu contigit, plurimos qui Christo credere viventi, prædicanti, ac prædicationem signis ingentibus confirmanti, pertinacissimè recusaverant, ei non amplius viso vel audito, sed testimonio Discipulorum ipsius surrexisse à mortuis credito, fidem plenam adhibere; in ipso spem ponere; ejusdemque, ut Dei ac Salvatoris hominum, cultum religionemque profiteri. Hactenus exposita sic se habere Sanctus Thomas affirmavit his verbis: Cre-

do in IESUM Christum qui descendit ad Inferos, & tertia die resurrexit à Mortuis. Mansit Christus in terris postquam resurrexit à mortuis per dies quadraginta; duplici, quantum intelligitur, de causâ. Primùm, ut planè persuaderet Discipulis se resurrexisse: deinde ut eos doceret quid agere deberent. Adeo ij turbati fuerant inexpectatissimo eventu mortis ejus, tantumque absorpti tristitiâ ex eo acerbissimo casu natâ, ut ægerrimè adducerentur ad credendam ipsius resurrectionem. nec unâ ad id alterave satis foret apparitio, morâ opus erat, & multiplicatis per iteratos congressus vitæ verè resumptæ indicijs manifestissimis. Hoc ut suaviter, & modo infirmitati humanæ accommodato Benignissimus Dominus ageret, triumphalem in Cœlos ingressum suum quadraginta dierum spatio distulit. crebris interim Discipulos sermonibus erudiens, quid credere ipsi, quidve facere, quid Gentes deinde omnes docere, quidque persuasis de Dogmate, operandum præscribere oporteret; ut tam ipsi quàm cæteri homines ipsorum prædicatione credituri, pervenire ad Regnum Cœlorum possent, & eò se præcessurum suo tempore

pore subsequi. Consecutus utrumque quod optaverat, & cum ejectâ omni penitus ex cunctorum Discipulorum mentibus dubitatione de morte ac resurrectione ipsius verissimi Dei Filij ac Salvatoris hominum, tum satis omnibus edoctis de Regno Dei, hoc est de Ecclesiâ fundandâ, deque ipsis Dogmatibus tradendis, tum de Sacramentis & ceterâ Christianâ ubique terrarum per Apostolos instituendâ disciplinâ, causam in terris morandi nullam amplius Christus habens, profectus cum Mariâ Virgine suâ Matre, cum Apostolis & multis alijs in Montem Oliveti, cunctis ijs spectantibus, Cœlorum inde summa conscendit, liberatos è Limbo Patres secum ducens. Tunc patuerunt altæ Cœlorum fores, effusique obviam omnes Angeli triumphanti Domino, pompam fecerunt procedenti usque ad Thronum ipsi paratum ad dexteram Dei Patris. Eodem reversus, unde prius descenderat, carnem humanam in sacrâ Genitricis Virginis alvo sumpturus. Illic sedet Advocatus peccantium, causas agens nostras apud Patrem, & iram ejus justam exarmans, auxiliaque submittens, quibus adjuti damnationis æternæ fugere periculum possimus.

Hæc

Hæc est sententia Articuli Symboli Sancto Iacobo Minori tributi : *Credo in IESUM Christum, qui ascendit in Cælum & sedet ad dexteram Dei Patris Omnipotentis. Quia verò hîc Mundus sicut habuit initium, ita suo terminandus fine est; ut sua ei clausurâ, ac quemadmodum est consentaneum Divinæ Conditoris providentiæ, contingat, non prius hoc commercium humanæ Societatis, hæc generationum latè sese propagantium successiva varietas desinet, quam de cunctis omnium Hominum cogitatis, dictis & operibus æquum iudicium feratur, debitâ cuique mercede constituendâ. Iudex supremus IESVS Christus est ad istam causarum omnium exercendam cognitionem è Cœlis descensurus, prout eum certissimè facturum, jam tum in ejus è terris ascensu denuntiatum per Angelos est. Is forum aperiet, in quo universi qui unquam & uspiam fuerunt homines vadimonium sistent, coràm inexorabili Arbitri cuncta scientis, Omnipotentis, Tribunali, ad quæsitâ responsuri, num propositis ab Ecclesia dogmatibus crediderint? num præcepta servaverint? qui sic fecerint in Gloriam Paradisi admittentur: qui verò credere recuserint,*

verint, quales sunt Mauri, Iudæi, Genti-
 les, eos ignis excipiet æternus, ubi nulla
 Redemptio. qui autem fidem quidem pro-
 fessi fuerint, ut Mali Christiani, manda-
 tis verò Decalogi obedire neglexerint, is
 pariter Christi IESV irrevocabili sententiâ
 flammis æternum usturis addicentur. An-
 tequam hæc fiant, instante Mundi exitu,
 omnes qui tunc vivent homines morien-
 tur. Est enim hoc naturæ debitum nulli
 non solvendum; utique cum eâ conditione
 quivis homo nascatur, ut aliquando vivere
 desinat; cuius legis cum in Christo qui-
 dem Dei Filio gratia facta sit; manife-
 stum est, quàm temeraria & irrita spes fo-
 ret cuiusvis alterius id sibi privilegium
 spondentis. Cæterum non suâ causâ IESVS
 est mortuus, sed pro peccatis nostris, mox
 tamen resurrexit propriâ virtute, ut & re-
 surgendi nobis fiduciam resurrectione sanc-
 ret suâ, & acerbitatem necessitatis morien-
 di Pijis bonisque Amicis suis, exempli pro-
 prii communione temperaret. Ergo vel si
 qui Sancti & omni virtute perfecti in Mun-
 do fortè reperirentur, quando ejus statu-
 tus imminebit finis, haud est putandum
 eos citrà mortem transferendos in speratam
 & pro-

& promeritam ipsis felicitatem. verum ij quoque mortem prius gustabunt, ac sic cum cæteris vitæ redditi, suis quisque, iisdem quæ prius habuerant, corporibus reſumptis, ſed per beatas dotes in ſtatum reformatis meliorem, tranſibunt in ſortem promiſſæ felicitatis. In hunc modum Chriſto IESV ad ſupremum exercendum Iudicium è Coelis descendente, omnes à primo ad ultimum homines, prius mortui, reſurgent, omnes ab eo iudicabuntur, Boni pariter & Mali: verum ingenti, & in omne deinceps ævum immutabili, diſcrimine, illis ad gaudium, his ad exitium gemitumque perpetuum tranſituris. Hanc Sanctus Philippus profitens veritatem, dixit: *Credo in IESVM Chriſtum è Cælo venturum ad iudicandos vivos & mortuos*. Quando Chriſtiani Crucis formâ nos ſignamus, Sanctiſſimæ Trinitatis Fidem certam profiteamur. Id myſterium huiusmodi eſt: Deum unum ſolum ſingularem credimus & colimus, ſed Trinum eundem in Perſonis. Prima perſona Deus Pater, non eſt factus, nec creatus, nec genitus. Secunda Perſona Deus Filius, eſt genitus à Deo Patre, non factus nec creatus. Tertia Perſona Spiritus Sanctus

ctus

ctus procedit à Patre & Filio , non crea-
 tus nec genitus . Id indicamus quoties nos
 signamus , expressâ per manûs motum Cru-
 cis figurâ . Ponendo enim dextram in fron-
 te , simulque pronunciando *In nomine Pa-*
tris demonstramus Deum Patrem nec fa-
 ctum nec genitum esse . Postea demitten-
 do manum eandem ad infimum pectus , pa-
 riterque dicendo : & *Filij* , significamus Deum
 Filium à Deo Patre genitum non factum
 nec creatum . Porrigimus deinde manum
 in humerum sinistrum dicentes interim , &
Spiritus ; tum eandem retrahendo ad hu-
 merum dextrum , dicendo , *Sancti* , decla-
 ramus Sanctum Spiritum à Patre & Filio
 procedere . Hanc bonus omnis Christianus
 sine ullâ dubitatione tenere ac confiteri Fi-
 dem debet , consubstantiali Patri ac Fi-
 lio , ex utroque procedentem Spiritum
 Sanctum credens , adorans , magnificans ;
 qui suis sanctis inspirationibus nos à pec-
 catis revocat , & movet corda nostra ad
 observanda decem Mandata Legis Dei Do-
 mini Nostri & præcepta Sanctæ Matris Ec-
 clesiæ Catholicæ ; inclinât etiam ad exer-
 cenda opera Misericordiæ Corporalia & Spi-
 ritualia . Hoc de Sancti Spiritus Divinitate
 dogma

dogma complexus est Sanctus Bartholomæus his verbis : *Credo in Spiritum Sanctum* . Quicumque Christianam amplexi Religionem , ejus officium tenere ac Fidem præstare decrevimus , non modò credere , tanquam ad salutem necessarium , sine ullâ dubitatione debemus , quidquid de Christo ipso Domino , Deo simul & homine , Apostoli , Discipuli , Martyres & Sancti omnes crediderunt : sed etiam pari necessitate adstringimur universi ad persuadendum certissimè nobis , institutam ab eo in terris fuisse Catholicam Ecclesiam , cui qui præsentia à Sancto Spiritu diriguntur . ita ut dubitare nullo pacto liceat quin , quæ illi præscribunt observanda , & tradunt tenenda , recta & vera sint . In ijs enim quæ universalis consensu cunctis pariter agenda vel vitanda decernunt ; uti & in illis quæ circa vetera dogmata , vel subnascentes de ijs controversias , maturo consilio definiunt , habent sibi promissam Divini Spiritus assistentiam , quâ errare non sinantur . Sanctos igitur Canones Patrum , Decreta Conciliorum , Edictaque universalia Pontificum Summorum à Cardinalibus , Patriarchis , Archiepiscopis , Episcopis , cæterisque

Præ-

Prælati Ecclesiæ proposita, pronâ veneratione, certâ fide, prompto debemus obsequio excipere; planè persuasi, juberi eadoceri que autoritate ac Sapientiâ Christi Domini, per quos sibi substituit Ministros suam Ecclesiam gubernare, & ad finem ipsi præfixum æternæ salutis dirigere pergentis. Hoc nobis commendare voluit Sanctus Apostolus & Evangelista Matthæus quando dixit: *Credo Sanctam Ecclesiam Catholicam*: Illud etiam pro certissimo tenemus quotquot non falsò Christianum nomen gerimus: merita operum heroicorum quæ Christus in vitâ mortali agens patiensque, Patri obediendo, in salutem hominum ingentia congeffit, communicari, & influxu quodam intimo proficere veris omnibus Christianis in Dei gratiâ perstantibus. Ita ut quemadmodum in corpore naturali membra invicem communicant quod cuique inest bonum, vigore se in cunctos artus, ex capite præsertim, propagante: ita in corpore mystico (quale est Ecclesia cujus caput Christus est) membra singula, hoc est, Fideles cuncti, hauriunt succum arcanum quo vegetantur & augentur ex unigenito Dei Filio Christo IESU, cui ut vertici adhærent. nutri-

tri-

trimentum enim inde illis intimum affluit
 alimoniam cœlestis, per canales maximè se-
 ptem Sacramentorum derivatum. Ea sunt
 Baptismus, Confirmatio, Chrisma vulgò di-
 cta, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema un-
 ctio, Ordo, Matrimonium. quibus sacris
 mysterijs quicumque cum debitâ dispositio-
 ne initiantur, illi gratiam habitualementem ac-
 ciipiunt vel augent; qualitatem animæ vi-
 vificam à Deo concessam indignis per se
 mortalibus, intuitu Sanctorum Operum à
 Christo dum viveret in terris patratorum.
 Quia enim ille, ut Patri obsequeretur, tot
 mala toleravit, tot ac tantas injurias &
 contumelias volens pertulit, dolores deni-
 que acerbissimos Crucemque ac mortem ul-
 trò subiit, mercedem quantamvis illis fa-
 ctis est lucratus. Porrò idem ex se felix
 tali lucro non indigens, jus ad illud suum
 in nos transfert, sibi que imputat quod ex
 illâ nobis proficit. Hinc quæ confertur no-
 bis gratia, fructus meritorum Christi est,
 & influxus quasi capitis in membra. Quem-
 admodum verò non solum caput subjectis
 artibus, sed membra etiam se occultis af-
 flatibus mutuò fovent, alunt & vegetant;
 ita, præcipuè quidem, non tamen omninò
 unicè,

unice, ditamur participatione thesaurorum
 quos Christus est recte à se factorum & pa-
 tienter in vitâ mortali toleratorum pretijs
 concessit. Voluit quippe idem etiam è
 cumulo gratiæ apud eum partæ Servorum
 suorum Fratrum Nostrorum laudabilibus
 actis & laboriosis perpeffionibus, in nos
 aspergi ac promanare quidquam. Sic, illis
 orantibus, nobis impetratur, illis vice no-
 strâ patientibus, aut præteritas suas perpeff-
 siones offerentibus, nos pœnæ debito sol-
 vimur. Bona denique omnis generis ope-
 ra eorum, nobis in Dei gratiâ, & in
 Ecclesiæ corpõris compage perstantibus, va-
 riè profunt, salubri effluvio conmeabilis
 in connexa redundantia. Agnoscimus præ-
 terea profitemurque, Deo Domino Nostro
 vim ac potestatem inesse remittendi pec-
 cata, hoc est, abolendi maculas ac condo-
 nandi pœnas facinorum pravorum, per
 quæ, abutentes arbitrio nostro nos homi-
 nes, à Deo secedimus, & contra eum re-
 bellamus; ideo meritò excidentibus ipsius
 gratiâ, in quam nos antea benignè ad-
 miserat. Confitemur etiam & credimus, istam
 potestatem à Christo Domino datam &
 communicatam fuisse Sacerdotibus Ecclesiæ

Catholicæ : vi cuius communicationis , auctoritas nunc illis competit absolvendi à peccatis , quoscumque satis paratos invenerint , ut coram Deo ritè solvi culparum , vinculis possint . Quare conscios Dei offensi id sedulò agere oportet , ut dignâ exhibendâ scelerum suorum pœnitentiâ , se ad promerendam peccatorum veniam , & sic assequendam salutem Animæ , disponant . Ea enim controversia vertitur in sacro , cui se sistunt , Tribunali , Sacerdote Iudice , digni nec-ne ij sint , qui beneficio absolutionis impertiantur . Accusator idem qui Reus in isto foro est . Arbiter Sacerdos causam cognoscit , diligenter cuncta pro tantæ dignitatis officio , considerans . Confessio peccatorum mortalium omnium integrè à Pœnitente debet fieri , nisi tempus , ut in subitis periculis , ad id plenè peragendum desit . universis satis cognitis , pronuncian- te Sacerdote absolutionis formulam , Dei gratia rursus infunditur Pœnitentibus , per quam delentur peccata quibus prius eorum animæ deformabantur ; & aternæ pœnæ , cuius pro ijs debitores tenebantur , certa- ipsi remissio conceditur . Vtrumque istud Doctrinæ Catholicæ caput amplexus San-
ctus

etus Simon his verbis est : *Credo Commu-*
nionem Sanctorum , & remissionem peccato-
rum . Quia verò fieret injuria Divinæ In-
 finitæ Bonitati atque Iustitiæ , nisi certò cre-
 deretur ; haudquaquam omiffurum Deum ,
 largè remunerari eos qui illi fideliter infer-
 viunt , observandâ exactè Sanctiffimâ ipsius
 lege , aut è contrario dignis pœnis affice-
 re nefarios contemptores , sui Numinis &
 mandatorum ejus pervicaces transgressores ,
 credimus omninò futuram *Resurrectionem*
carnis , hoc est , omnes planè quotquot vi-
 xerunt antehac , vivimus hodie , vivent
 post nos , Homines , resumpturos in fine
 Mundi reviviscendo corpus idem quod cum
 morerentur habuerunt : & in eo deinde
 perpetuò victuros in tormentis aut in glo-
 riâ . Ita enim necessarium planè est , ut
 Deus Dominus Noster pro suâ rectiffimâ
 & incorruptiffimâ Iustitiâ , hinc quidem æter-
 nis gaudijs refoveat corpora Sanctorum , qui
 suos sensus & membra laboribus in vitâ
 mortali continuis subjecerunt , tolerantes
 etiam , ne à Dei Amore divellerentur , in-
 sultis & plagas Persecutorum , eos ad Dei
 offensam pertrahere vi omni ac dirâ crude-
 litate contendentium . In quo etsi virilis

pars, Animæ in officio perstantis, fuit: tamen cum corpora quoque fraudata sibi convenientibus bonis, vexata, tortâ, immaniter non rarò istâ occasione lacerata fuerint, digna ea quoque sunt quibus pars quietis, lætitiæ ac gloriæ consentanea contingat. Inde ex aduerso non minus erat conveniens, corpora flagitiosorum hominum, qui dum viverent, nullo legis Divinæ respectu, omnis generis nequitiam se licentissimè inquinaverant, gulæ & obscœnis cupiditatibus, spretis Dei mandatis, obsequentes, castigari suâ vice; ac illicitâ libidine appetitas voluptates, impositâ invitissimis, ignium nunquam extinguendorum æternâ tolerantiam, luere; sicque vel ferò intelligere: quantum malum sit, Dei summè venerabilis supremum Numen, contemnere, atque irritare, fuisse ausam vilissimam creaturam. His de causis resurgent, ut dixi, omnes homines boni pariter & mali, magno illo die Iudicij supremi; Animæque illorum eadem quæ nascendo acceperunt, & usque ad mortem animarunt, iterum induent corpora; ijs nexu deinceps in ævum omne indissolubili devinctæ; cum ijs ituræ, prout vitæ cuiusque merita erunt, aut in-

Cœ-

Coelum ad regnandum cum Christo in
 Gloriâ Paradisi, aut in Tartarum ad ge-
 mendum cum Diabolo. Hoc voluit pro-
 mulgare Sanctus Thadæus quando dixit:
Credo resurrectionem carnis. Quoniam au-
 tem noster animus ad imaginem & simili-
 tudinem Dei Omnipotentis factus, inquan-
 tum naturæ spiritualis est, præditus po-
 tentijs Divinas perfectiones referentibus,
 scilicet, Voluntate, Intellectu, Memoriâ,
 atque, ut talis, instinctus ab ortu est, innato
 quodam & à conditore afflato desiderio,
 suo se prototypo jungendi, frustra istum
 fuisse tam excellenti creaturæ à Creatore
 ipso inditum semper vigentem appetitum,
 credendum utique non est. Sed pro in-
 dubitatissimo potius tenendum, prout om-
 nes Christiani persuasissimum habemus; fu-
 turum, Deo adjuvante, humanum animum,
 nisi per ipsum stet, tanti voti compotem,
 & perventurum ad fruitionem Summi Boni,
 quam vitam æternam dicimus. Et
 hujus quidem, jam ante resurrectionem cor-
 porum in Dei gratiâ defunctæ, ac plenè
 purgatæ peccatorum reliquijs Animæ, pos-
 sessionem ineunt, ad Deum jam tum vi-
 dendum ac fruendum admittæ. cæterum

istam felicitatem sine interpellatione ullâ, resumptis suo tempore rursusque copulatis suis sibi, sed longè meliori conditione, corporibus, in perennitatem finis expertem propagabunt. Toto illo immensæ sempiternitatis spatio gavisuræ cum Deo in Cœlis inter Angelorum Beatorum Innumerabilium, & Sanctorum hominum statûs ac conditionis omnis, festo plausu triumphantes Exercitus; Dei Domini Creatoris & Domini communis benevolâ & beatificâ præsentia, cunctis simul omnes bonis cœlestibus cumulante. Quorum bonorum tam excellens est sublimitas, ut quantumvis cogitando aut ratiocinando conemur in hac vitâ mortali, nullam unquam possimus ideam earum aut imaginem informare mentibus, quæ ad rei veritatem vel longo intervallo sese admoveat. adeo insuspiciabilis illa Divinæ largitatis se totam in sibi caros Beatos effundentis magnificentia est. Tamen hoc exiguum quod de illâ ineffabili felicitate, quasi balbutiendo, dicere possumus, abundè illam nobis expetibilem ostendit. Ibi nimirum læti ac tranquilli florantissimâ pace vivunt Sancti, nullâ cujusquam querelâ, nihil ipsi quo quemquam

incu-

incusent habentes ; cari cultique omnibus,
 universos vicissim amore ac veneratione
 suavissimè complexi ; cunctis abundantes,
 non dicam quibus egent , sed quæ deside-
 rare ad consummatam gloriam gaudium-
 que possunt , sine ullo ullius sensu , appul-
 su , aut metu , mali ; beatissimâ contra Bo-
 norum omnis generis omnium copiâ & tam
 profusè abundante , ut vota excedens , etiam
 in saeculorum interminabilium usam suffi-
 ciat ; & tam certâ tamque tutò custoditâ ,
 ut timeri periculum nullum unquam possit
 ejus vel intervertendæ vel minuendæ . Hoc
 intellexit Sanctus Matthias quando dixit :
Credo Vitam aeternam .

EPISTOLA II.

IOANNI III. REGI

LVSITANIÆ .

Domine . De Rebus Religionem & Dei
 Domini Nostri cultum atque obse-
 quium spectantibus in his Oris Malacæ &

P 4

Mq-